

Wykład:

***Zbrodnia i kara – model
racjonalnych zachowań przestępców***

Ekonomia, makroekonomia i mikroekonomia

Ekonomia - nauka badająca, jak ludzie radzą sobie z rzadkością.

Makroekonomia - zajmuje się współzależnościami pomiędzy wielkimi agregatami, takimi jak: produkt krajowy brutto, dochód narodowy, konsumpcja, inwestycje, oszczędności, zasoby kapitału, wielkość zatrudnienia, poziom cen, podaż pieniądza, budżet państwa, bilans płatniczy itp.

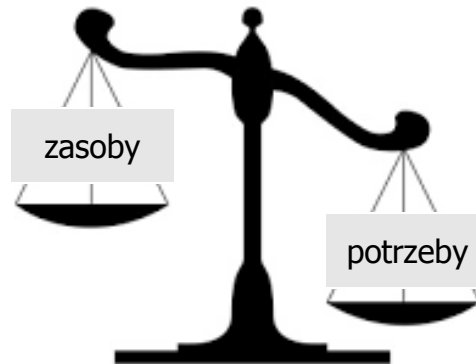
Mikroekonomia - zajmuje się badaniem zachowań indywidualnych uczestników gospodarki rynkowej oraz analizą rynków poszczególnych dóbr i usług.

Rzadkość

Rzadkość jest podstawowym faktem życia gospodarczego: dostępne zasoby (czynniki produkcji) są ograniczone, natomiast potrzeby ludzkie są nieograniczone.

Zasoby

Ziemia
Praca
Kapitał
Czas



Potrzeby

Jedzenie
Ubranie
Schronienie
Bezpieczeństwo
Transport
Podróże
Zabawa
Dzieci
Edukacja
Wyróżnienie
Prestiż

Koszty netto i brutto przestępczości w USA

Szacunkowe koszty netto przestępczości w USA wynoszą ok. **1.655 mld USD** (co przekracza 10% PKB).

Szacunkowe koszty brutto przestępczości w USA wynoszą ok. **3.216 mld USD** (co przekracza 20% PKB).

The total cost of crime	\$ (billions)
Crime-induced production	646
Opportunity costs	253
Risks to life and health	756
Transfers	1561
Gross	\$3216
Net of transfers	\$1655
Net per capita (dollars)	\$5284

- 1.Koszty zwalczania przestępczości (policja, sądy, więzienia, DEA, sejfy, alarmy etc.)
- 2.Strata czasu ofiar i sprawców
- 3.Wycena życia / zdrowia ofiar przestępstw
- 4.Pieniadze uzyskane w wyniku kradzieży / przywłaszczenia mienia



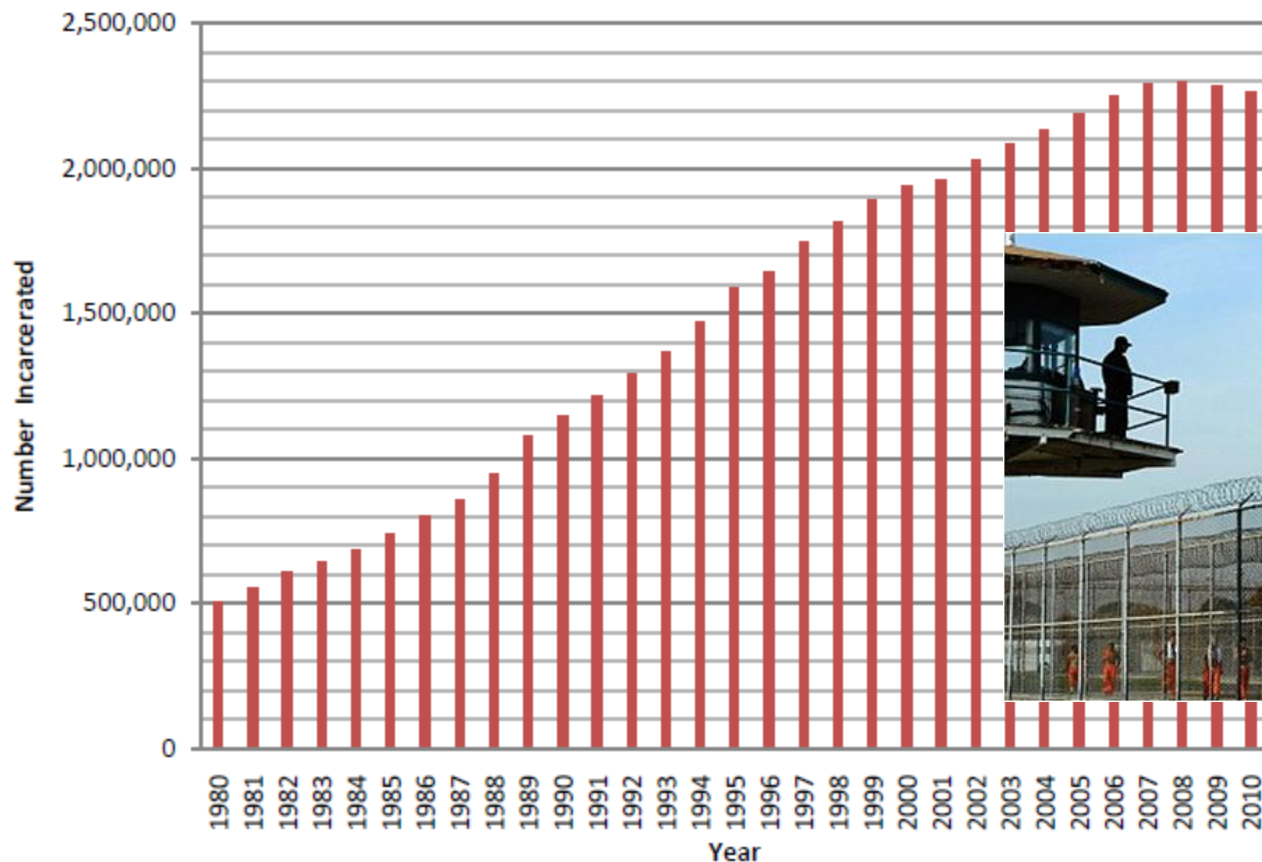
17 284 zabójstw, 135 755 gwałtów, 319 356 napadów rabunkowych

Koszty walki z przestępczością - policja

Lata	Budżet (w mld PLN)
2017	9,2
2016	9,0
2015	8,6
2014	8,6
2013	8,6
2012	8,3
2011	8,1
2010	7,6
2009	8,3
2008	8,5
2007	7,2
2006	6,2
2005	6,0
2004	5,9
2003	5,5
2002	5,3

Źródło: KGP,
MSWiA.

Liczba więźniów w USA



Koszt utrzymania więzień ok. **81 mld USD** rocznie

Liczba więźniów w Polsce

		Ogółem	W tym		
			Tymczasowo aresztowani	Skazani	Ukarani
Stan na 31 grudnia	2010	80 728	8389	71 867	472
	2011	81 382	8159	72 692	531
	2012	84 156	7009	76 657	490
	2013	78 994	6589	71 595	810
	2014	77 371	6238	70 125	1008
	2015	70 836	4162	65 664	1010
	2016	71 528	5576	65 079	1053
	2017	73 822			
	2018	72 204			

Źródło: MSWiA, 2017.

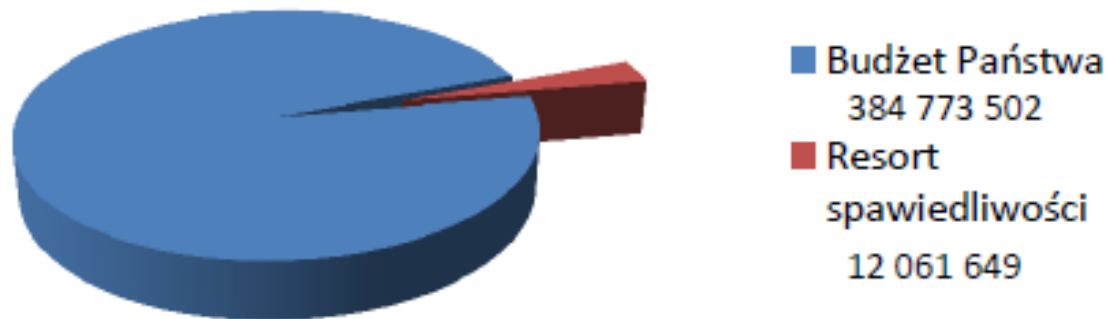
Wydatki na więziennictwo w 2018 r.: ok. **4,6 mld PLN**.

Źródło: SW, 2019.

Wydatki na utrzymanie jednego osadzonego w 2018 r.:
miesięczne **3 518 zł**, roczne **42 220 zł**.

Koszty walki z przestępczością – wymiar sprawiedliwości

udział wydatków resortu sprawiedliwości
w wydatkach budżetu państwa na rok
2017



Osądzения - prawomocne skazania i warunkowe umorzenia osób dorosłych

Rok	Ogółem osądzienia*)	Ogółem skazani	W tym na												Warunkowe umorzenia (stan w ostatnim dniu okresu sprawozdawczego)
			grzywnę samoistną		ograniczenie wolności			pozbawienie wolności		grzywnę obok pozbawienia wolności	karę mieszaną	25 lat pozbawienia wolności	dożywotnie pozbawienie wolności	środki karne samoistne	
			ogółem	w tym z zaw.	ogółem	w tym z zaw.	w tym praca na cele publiczne	ogółem	w tym z zaw.						
w liczbach bezwzględnych															
2012	439 792	408 107	91 296	1 771	50 730	1 272	50 438	265 876	224 185	109 382	■	100	24	81	30 732
2013	383 755	353 208	76 759	1 557	41 287	1 093	41 080	235 032	195 348	90 770	■	77	25	28	29 710
2014	322 174	295 353	63 078	998	33 009	897	32 829	199 167	163 534	75 258	■	66	23	10	26 022
2015	285 511	260 034	61 461	705	31 096	648	31 006	167 028	133 076	60 512	370	64	6	9	24 609
2016	321 342	289 512	98 776	238	61 720	178	63 939	125 368	81 673	34 343	3 544	68	20	16	30 678
w odsetkach **)															
2012	100,0	92,8	22,4	1,9	12,4	2,5	99,4	65,1	84,3	41,1	x	0,02	0,01	0,02	7,0
2013	100,0	92,0	21,7	2,0	11,7	2,6	99,5	66,5	83,1	38,6	x	0,02	0,01	0,01	7,7
2014	100,0	91,7	21,4	1,6	11,2	2,7	99,5	67,4	82,1	37,8	x	0,02	0,01	0,00	8,1
2015	100,0	91,1	23,6	1,1	12,0	2,1	99,7	64,2	79,7	36,2	0,14	0,02	0,00	0,00	8,6
2016	100,0	90,1	34,1	0,2	21,3	0,3	103,6	43,3	65,1	27,4	1,22	0,02	0,01	0,01	9,5

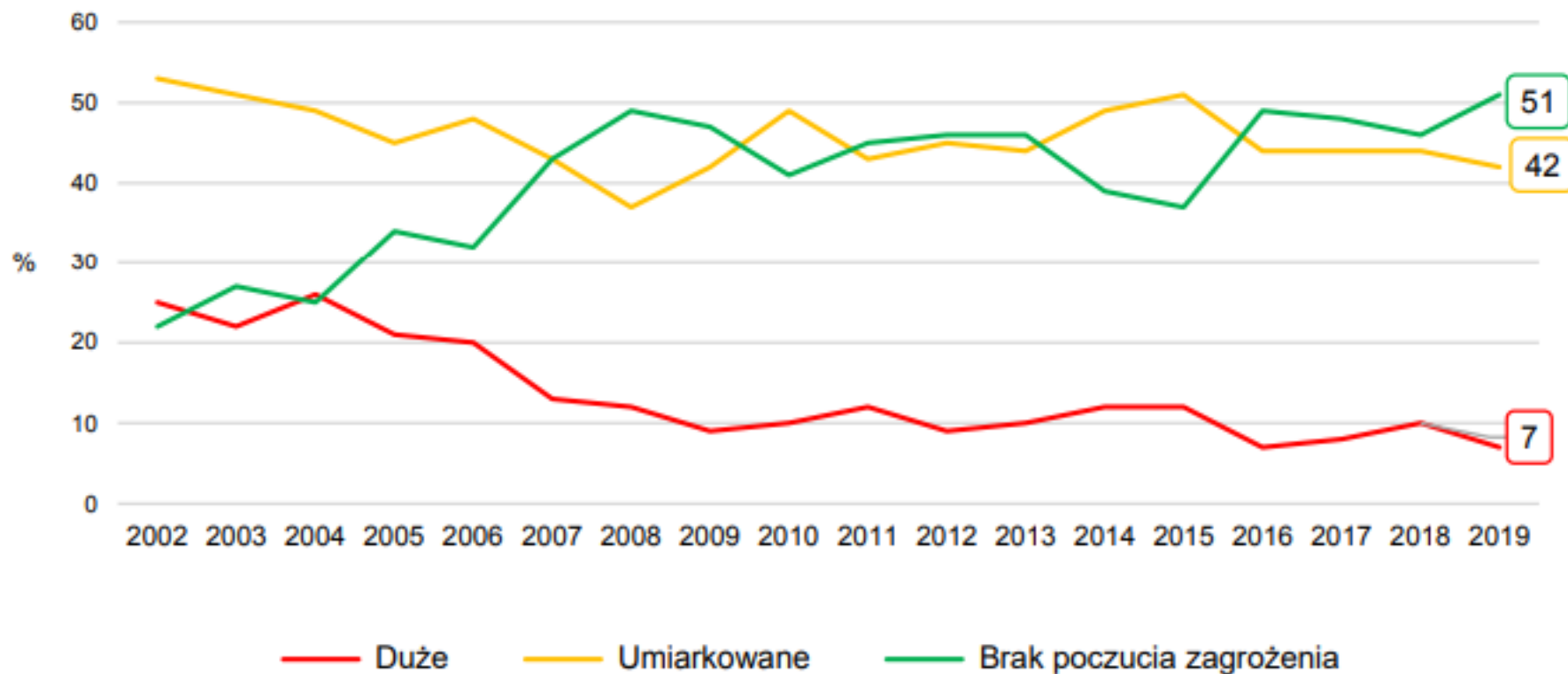


Przestępstwa w Polsce

Jednostka podziału administracyjnego	Rok	Przestępstwa stwierdzone	Przestępstwa wykryte	% wykrycia
Polska	2017	753 963	545 008	71,7
Polska	2016	748 459	501 877	66,5
Polska	2015	799 779	524 380	64,7
Polska	2014	867 855	573 824	65,2
Polska	2013	1 061 239	720 510	67,0
Polska	2012	1 119 803	769 604	67,8
Polska	2011	1 159 554	807 064	68,7
Polska	2010	1 138 523	783 428	67,9
Polska	2009	1 129 577	766 075	67,1
Polska	2008	1 082 057	721 925	65,9
Polska	2007	1 152 993	752 698	64,6
Polska	2006	1 287 918	812 347	62,4
Polska	2005	1 379 962	816 861	58,6
Polska	2004	1 461 217	829 079	56,2
Polska	2003	1 466 643	815 824	55,2
Polska	2002	1 404 229	777 326	54,9
Polska	2001	1 390 089	753 940	53,8
Polska	2000	1 266 910	609 884	47,8
Polska	1999	1 121 545	507 987	45,0

Przestępstwo stwierdzone to przestępstwo będące zbrodnią lub występkiem ściganym z oskarżenia publicznego, w tym także przestępstwem skarbowym, objęte postępowaniem przygotowawczym zakończonym, w wyniku którego potwierdzono zaistnienie czynu zabronionego.

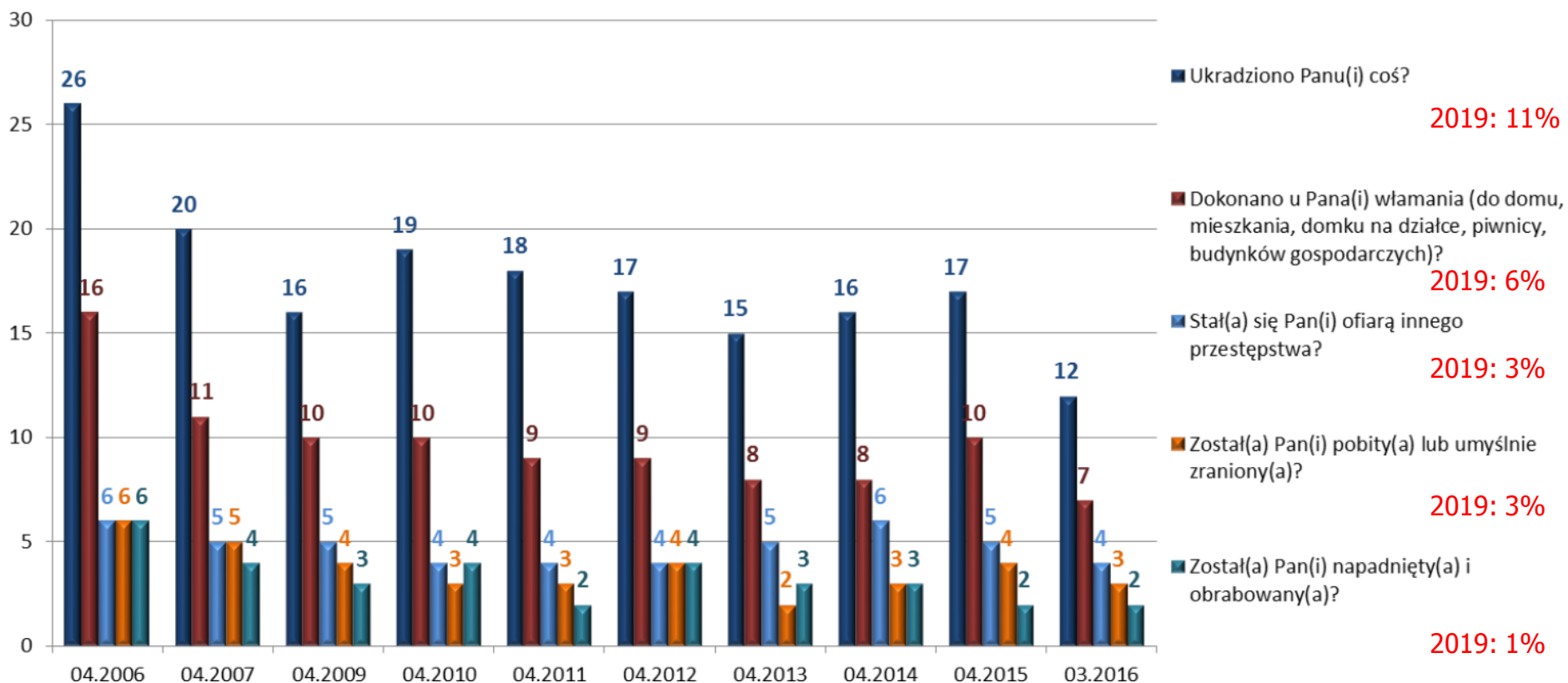
Poczucie zagrożenia przestępczością w Polsce



Źródło: CBOS 2019.

Czy w ostatnich 5 latach przydarzyła się Panu(i) któraś z wymienionych sytuacji? (w %)

CBOS 2019



Źródło: CBOS, III 2016, n=1007; cyt. za MSWiA, 2017.

Model racjonalnych zachowań przestępczych G. Beckera



Gary Becker:

*Crime and Punishment:
An Economic Approach*

„Journal of Political
Economy”, 76/1968

Jednostki podejmują racjonalne decyzje.

Jako racjonalni decydenci, potencjalni przestępcy opierają swoją decyzję, czy popełnić przestępstwo, na subiektywnej ocenie oczekiwanych kosztów i korzyści.

Ekonomiczne podejście do przestępczości

Ekonomiczne podejście do zwalczania przestępczości poświęcone jest znalezieniu **optymalnego połączenia zapobiegania, wykrywania i karania przestępstw** oraz **tolerowanego poziomu przestępczości**.

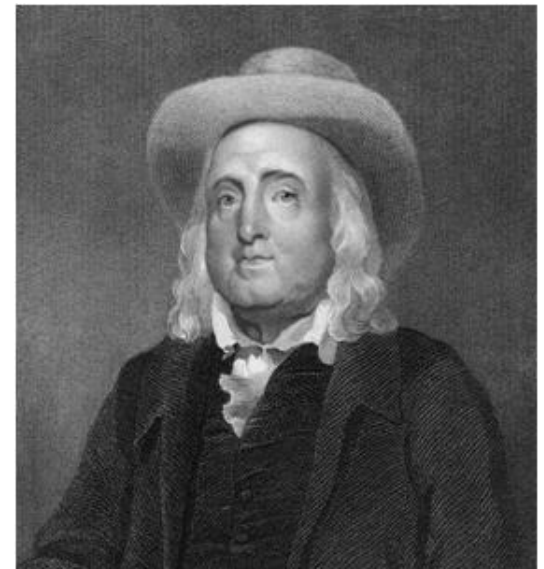
Wszyscy chcielibyśmy, aby przestępczość w ogóle nie istniała, teoria ekonomiczna uznaje fakt, że cel ten jest nieosiągalny – przede wszystkim ze względu na **koszty zapobiegania, wykrywania i karania działalności przestępczej**.

Homo oeconomicus

Pogoń za własnym interesem, jako cecha charakterystyczna dla każdego człowieka, jako jedyna motywacja ludzkiego działania.

„Natura poddała człowieka władzy dwóch przemożnych panów: **przykrości i przyjemności**. Oni to zarówno wskazują nam, co powinniśmy robić, jak i decydują o tym, co robimy”.

Jeremy Bentham (1748-1832)



Racjonalność

Być racjonalnym, znaczy tyle, co **maksymalizować swoją użyteczność** przy określonym i ograniczonym dostępie do dóbr (czy zasobów).



Użyteczność działań przestępczych

$$U = B - C$$

gdzie:

U – użyteczność (*utility*), jaką czerpie przestępca z popełnionego czynu

B – korzyści (*benefits*) przestępcy

C – koszty (*cost*) przestępcy

Korzyści przestępców

- dochód pochodzący z przestępstwa
- korzyści psychiczne (uznanie grupy, adrenalina)
- inne

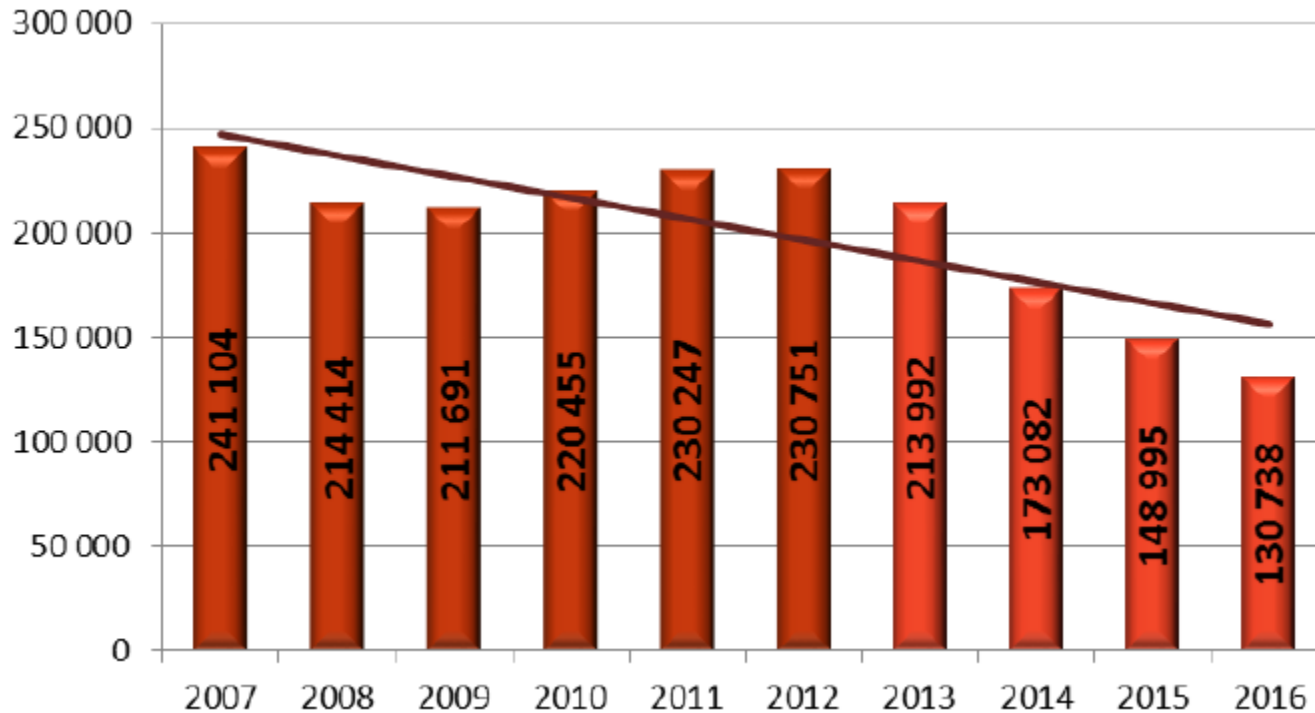


Koszty przestępców

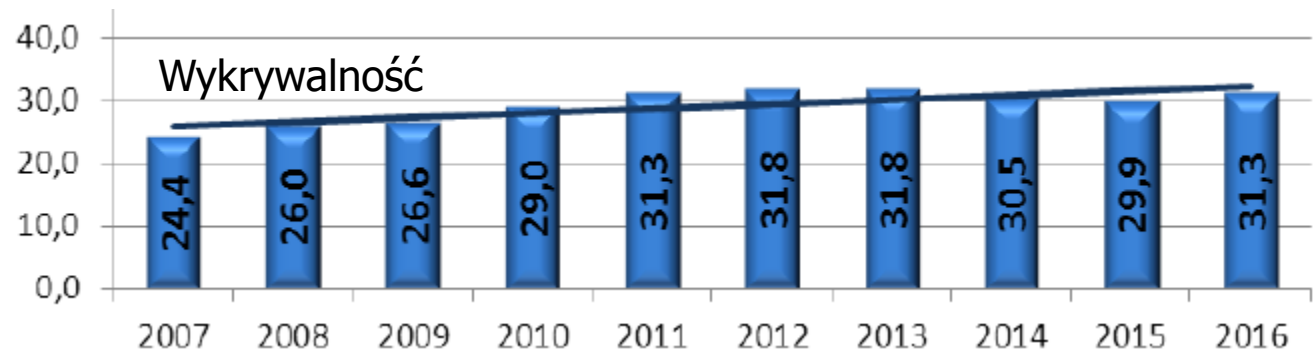
- kara więzienia / *opportunity cost* – utracone zarobki/
- koszty przygotowania przestępstwa (np. broń, narzędzia)
- czas poświęcony na planowanie
- koszty psychiczne (strach, odrzucenie społeczne)
- ryzyko utraty zdrowia bądź życia



Kradzieże cudzych rzeczy i ich wykrywalność



Źródło: MSWiA, *Raport o stanie bezpieczeństwa w Polsce w 2016 roku*.



Kary za kradzież

W policyjnym systemie KSIP (podobnie, jak poprzednio w systemie TEMIDA) do kategorii „kradzież” wlicza się:

Art. 278 k.k.

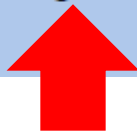
§ 1. Kto zabiera w celu przywłaszczenia cudzą rzecz ruchomą, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. (...)

§ 3. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku. (...)

Art. 275 § 1 k.k. Kto posługuje się dokumentem stwierdzającym tożsamość innej osoby albo jej prawa majątkowe lub dokument taki kradnie lub go przywłaszcza, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. *(tylko przestępstwa kradzieży lub przywłaszczenia dokumentu).*

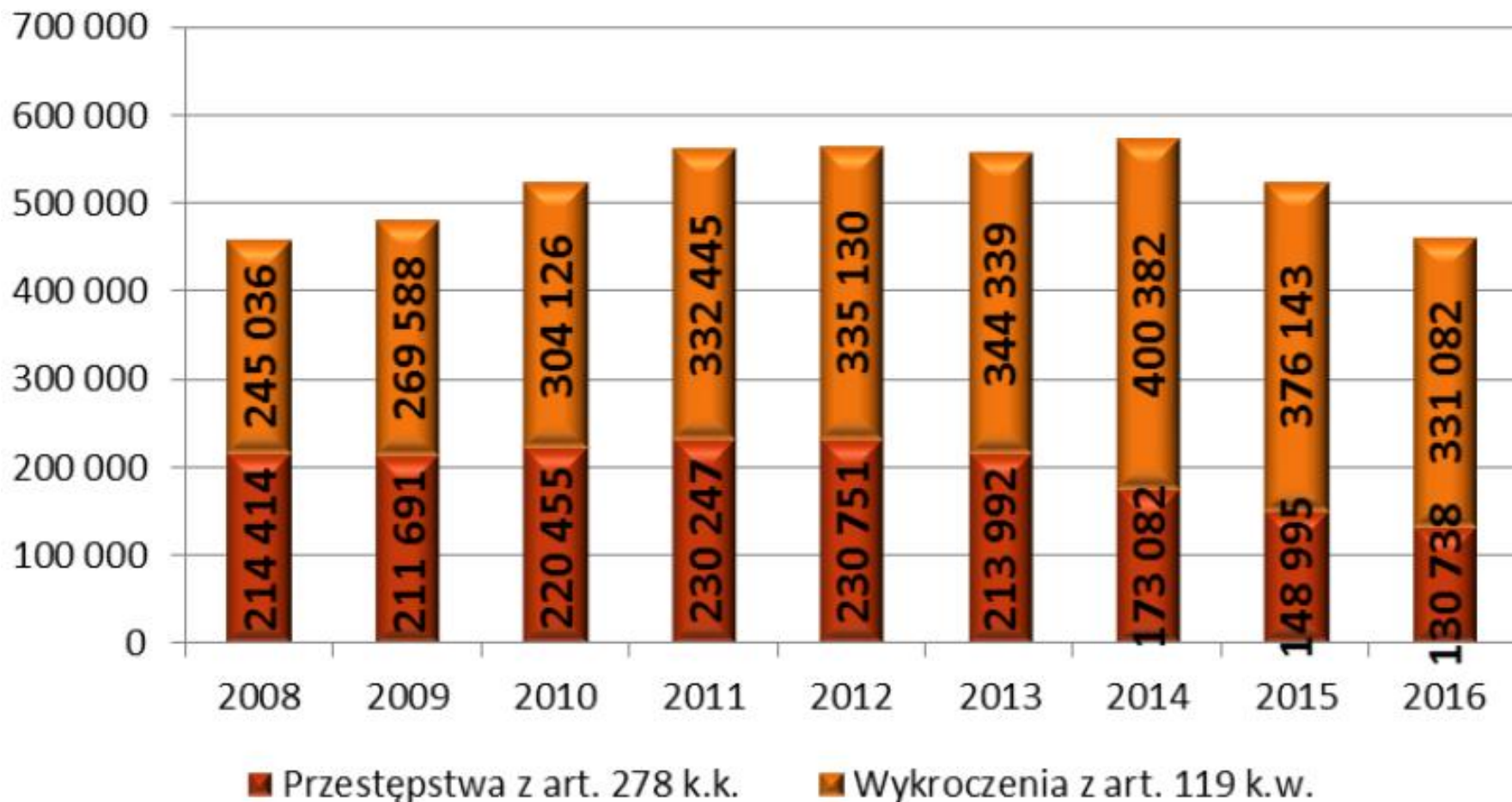
Art. 119 k.w.

§ 1. Kto kradnie lub przywłaszcza sobie cudzą rzecz ruchomą, jeżeli jej wartość nie przekracza 1/4 minimalnego wynagrodzenia, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.(...) ^{3.19}



Kto kradnie lub przywłaszcza sobie cudzą rzecz ruchomą, jeżeli jej wartość nie przekracza 500 złotych, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

Kradzieże – wykroczenia i przestępstwa



Wymiar kary		2012	2013	2014	2015	2016
		w liczbach bezwzględnych				
Ogółem skazani za w/w przestępstwa		45 111	39 680	29 573	24 783	27 538
Grzywna samoistna	razem	4 269	3 489	2 559	2 571	5 160
	z zawieszeniem	105	86	62	44	7
Ograniczenie wolności	razem	7 635	7 231	5 979	5 578	10 614
	z zawieszeniem	160	171	94	75	9
Pozbawienie wolności	razem	33 204	28 959	21 035	16 598	11 368
	z zawieszeniem	27 559	23 284	16 467	12 181	5 387
1 miesiąc	razem	58	73	42	36	25
	z zawieszeniem	36	49	23	15	5
2 miesiące	razem	127	138	75	65	76
	z zawieszeniem	78	77	40	33	21
3 miesiące	razem	3 095	2 872	1 918	1 559	1 265
	z zawieszeniem	2 693	2 445	1 535	1 149	617
4-5 miesięcy	razem	5 304	4 955	3 652	2 848	2 129
	z zawieszeniem	4 315	3 885	2 770	1 983	901
6 miesięcy	razem	8 940	7 932	5 742	4 415	2 983
	z zawieszeniem	7 662	6 578	4 724	3 420	1 534
7-11 miesięcy	razem	7 845	6 652	5 022	4 058	2 722
	z zawieszeniem	6 380	5 218	3 826	2 948	1 243
1 rok	razem	4 831	4 038	2 921	2 272	1 360
	z zawieszeniem	4 020	3 239	2 316	1 709	714
od 1 roku do 2 lat	razem	2 211	1 707	1 285	1 012	595
	z zawieszeniem	1 738	1 332	943	692	271
2 lata	razem	695	525	328	298	164
	z zawieszeniem	611	446	281	229	77
od 2 lat do 3 lat	razem	42	32	28	17	30
	z zawieszeniem	4	3	2	1	1
3 lata	razem	40	23	13	10	12
	z zawieszeniem	20	10	7	2	3
od 3 do 5 lat	razem	15	9	7	8	5
	z zawieszeniem	2	2	0	0	0
od 5 do 8 lat	razem	1	3	2	0	2
	z zawieszeniem	0	0	0	0	0
od 8 do 10 lat		0	0	0	0	0
od 10 lat do 15 lat		0	0	0	0	0
Kara mieszana (pozbawienie wolności + ograniczenie wolności)		•	•	•	36	396

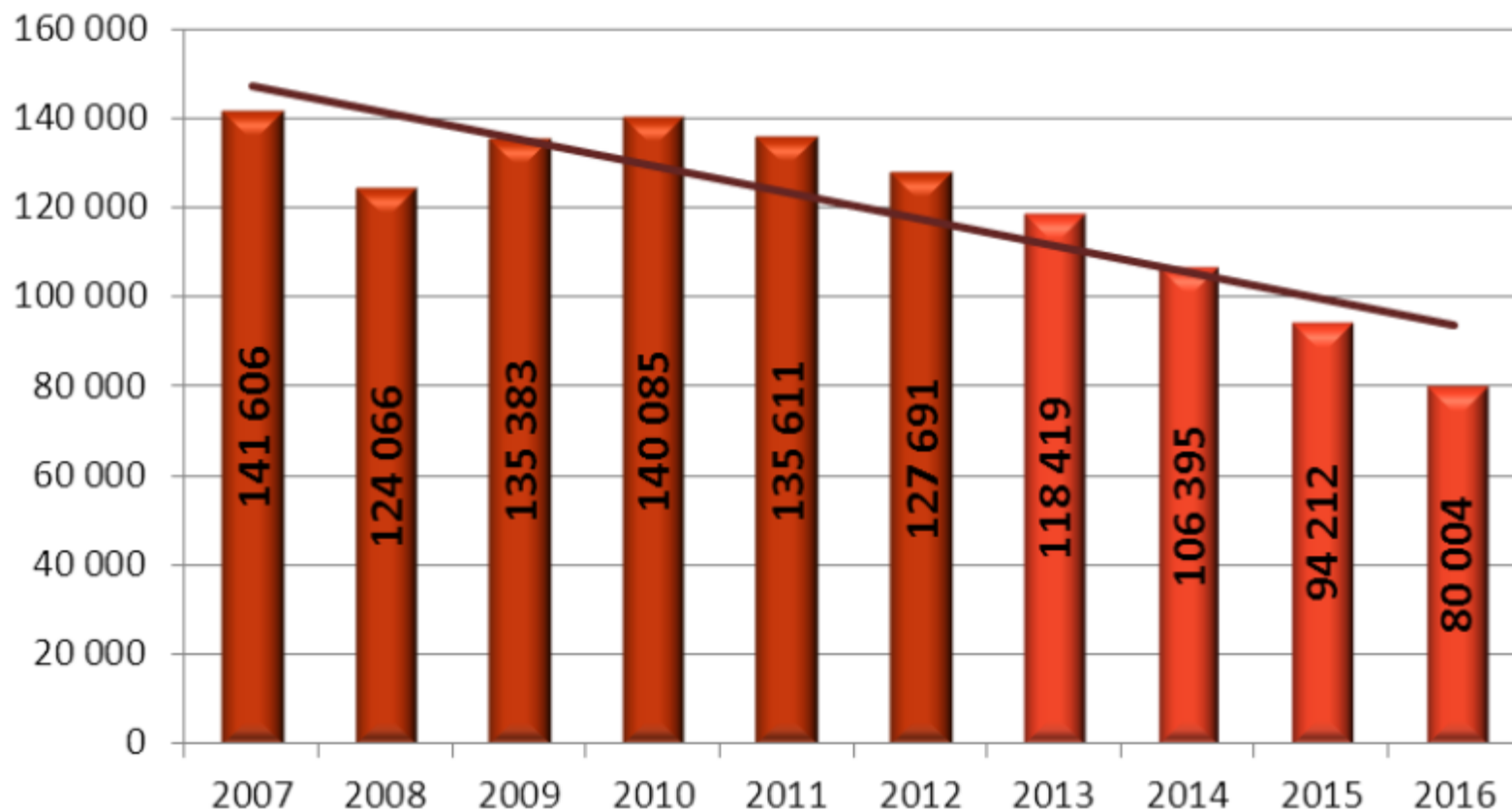
w tym pozbawienie wolności w wymiarze:



**Kradzież rzeczy
(art. 278 kk)**

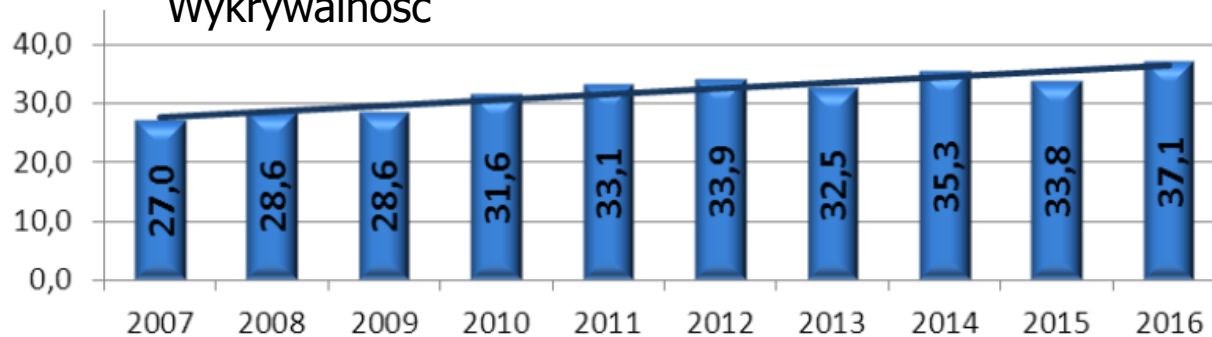
Źródło: Ministerstwo Sprawiedliwości,
Statystyka sądowa, Prawomocne skazania
osób dorosłych 2012-2016.

Kradzieże z włamaniem w Polsce



Źródło: MSWiA, Raport o stanie bezpieczeństwa w Polsce w 2016 roku.

Wykrywalność



Kategorie miejsc, w których najczęściej dochodziło do włamań

W roku 2012 odnotowano:

- 14 217 włamań do komórki, piwnicy lub na strych (11,1%),
- 13 921 do budynku samodzielnego (10,9%),
- 13 004 kradzieże z włamaniem do samochodu osobowego (10,2%),
- 12 904 włamania do budynku wielorodzinnego (10,1%),
- 7775 do ogródka działkowego, altany (6,1%),
- 5976 do sklepu, butik (4,7%),
- 5145 na parkingu (4%),
- 5091 do garażu (4%),
- 4410 do domku wypoczynkowego (3,5%),
- 3243 do samochodu ciężarowego (2,5%),
- 2455 do kiosku, straganu (1,9%),
- 2362 na placu budowy (1,8%),
- 2187 do budynku gospodarstwa rolnego (1,7%),
- 1737 do restauracji, baru, pubu (1,4%),
- 18 866 do innego obiektu (14,8%).

Kary za kradzież z włamaniem

Art. 279 k.k.

§ 1. Kto kradmie z włamaniem, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 2. Jeżeli kradzież z włamaniem popełniono na szkodę osoby najbliższej, ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.

Ministerstwo Sprawiedliwości

W roku 2016 w sądach rejonowych za przestępstwa z art. 279 k.k. (kradzież z włamaniem) osądzono łącznie 11 410 osób, z czego 10 922 skazano. Kary pozbawienia wolności orzeczono w przypadku 8967 osób (w tym w zawieszeniu 4440 przypadków). Uniewinniono 206 osób, a przed wyrokiem 242 osoby były tymczasowo aresztowane.

Służba Więzienna

Według stanu na 31 grudnia 2016 roku (na podstawie k.k. z 1997 roku) wykonywano 11 626 orzeczeń za przestępstwo kradzieży z włamaniem, z czego 11 248 prawomocnych, 29 nieprawomocnych i 349 tymczasowych aresztowań.

Natomiast na podstawie k.k. z 1969 roku wykonywano 23 prawomocne orzeczenia za przestępstwo włamania.

Wymiar kary		2012	2013	2014	2015	2016
		w liczbach bezwzględnych				
Ogółem skazani za w/w przestępstwa		17 856	15 585	14 465	12 771	13 209
Grzywna samoistna	razem	36	22	63	118	385
	z zawieszeniem	3	3	3	0	1
Ograniczenie wolności	razem	75	93	356	557	1 330
	z zawieszeniem	3	2	7	11	2
Pozbawienie wolności	razem	17 745	15 470	14 046	12 031	10 739
	z zawieszeniem	13 188	11 136	9 981	8 226	5 684
1 miesiąc	razem	9	9	12	4	2
	z zawieszeniem	8	9	11	4	2
2 miesiące	razem	4	6	6	2	2
	z zawieszeniem	3	5	5	1	2
3 miesiące	razem	16	15	51	67	60
	z zawieszeniem	12	15	35	39	27
4-5 miesięcy	razem	39	40	78	125	157
	z zawieszeniem	28	27	47	73	67
6 miesięcy	razem	83	95	142	212	231
	z zawieszeniem	60	69	107	146	118
7-11 miesięcy	razem	114	97	178	170	231
	z zawieszeniem	83	80	116	106	139
1 rok	razem	8 648	7 481	6 744	5 568	5 397
	z zawieszeniem	7 387	6 232	5 528	4 518	3 834
od 1 roku do 2 lat	razem	6 745	6 003	5 306	4 459	3 448
	z zawieszeniem	4 524	3 856	3 403	2 695	1 190
2 lata	razem	1 519	1 223	1 107	962	670
	z zawieszeniem	1 032	788	696	577	260
od 2 lat do 3 lat	razem	284	263	214	226	238
	z zawieszeniem	20	20	7	24	16
3 lata	razem	156	129	109	118	145
	z zawieszeniem	23	25	13	19	16
od 3 do 5 lat	razem	117	98	93	112	145
	z zawieszeniem	8	10	13	24	13
od 5 do 8 lat	razem	10	11	5	6	12
	z zawieszeniem	0	0	0	0	0
od 8 do 10 lat		0	0	1	0	1
od 10 lat do 15 lat		1	0	0	0	0
Kara mieszana (pozbawienie wolności + ograniczenie wolności)		•	•	•	65	755



Kradzież z włamaniem (art. 279 kk)

Źródło: Ministerstwo Sprawiedliwości,
Statystyka sądowa, Prawomocne skazania
osób dorosłych 2012-2016.

Robój, kradzież rozbójnicza i wymuszenie rozbójnicze

Jednostka podziału administracyjnego	Rok	Przestępstwa stwierdzone	Przestępstwa wykryte	% wykrycia
Polska	2017	6 053	4 517	73,6
Polska	2016	7 444	5 204	69,2
Polska	2015	7 787	5 055	63,8
Polska	2014	9 435	6 086	63,3
Polska	2013	19 525	15 162	76,7
Polska	2012	24 564	19 668	78,9
Polska	2011	26 231	20 242	76,2
Polska	2010	27 218	20 059	72,5
Polska	2009	26 458	17 795	66,3
Polska	2008	26 159	16 961	63,8
Polska	2007	27 637	17 264	61,4
Polska	2006	35 182	20 409	57,0
Polska	2005	42 150	22 339	52,0
Polska	2004	48 636	24 824	50,4
Polska	2003	51 688	25 054	48,0
Polska	2002	47 808	24 376	50,6
Polska	2001	49 862	26 465	52,7
Polska	2000	53 533	28 877	53,7
Polska	1999	44 775	23 639	52,6

Kary za przestępstwa rozbójnicze

Art. 280 k.k.

§ 1. Kto kradnie, używając przemocy wobec osoby lub grożąc natychmiastowym jej użyciem albo doprowadzając człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§ 2. Jeżeli sprawca roboju posługuje się bronią palną, nożem lub innym podobnie niebezpiecznym przedmiotem lub środkiem obezwładniającym albo działa w inny sposób bezpośrednio zagrażający życiu lub wspólnie z inną osobą, która posługuje się taką bronią, przedmiotem, środkiem lub sposobem, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.

Art. 281 k.k.

Kto, w celu utrzymania się w posiadaniu zabranej rzeczy, bezpośrednio po dokonaniu kradzieży, używa przemocy wobec osoby lub grozi natychmiastowym jej użyciem albo doprowadza człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

Art. 282 k.k.

Kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, przemocą, groźbą zamachu na życie lub zdrowie albo gwałtownego zamachu na mienie, doprowadza inną osobę do rozporządzenia mieniem własnym lub cudzym albo do zaprzestania działalności gospodarczej, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

Wymiar kary		2012	2013	2014	2015	2016
		w liczbach bezwzględnych				
Ogółem skazani za w/w przestępstwa		6 159	5 441	4 795	4 170	4 478
Grzywna samoistna	razem	5	2	8	17	40
	z zawieszeniem	0	0	1	0	0
Ograniczenie wolności	razem	9	6	16	36	182
	z zawieszeniem	0	1	0	1	0
Pozbawienie wolności	razem	6 144	5 433	4 771	4 066	3 778
	z zawieszeniem	2 738	2 384	2 173	1 762	1 126
1 miesiąc	razem	0	0	0	0	1
	z zawieszeniem	0	0	0	0	1
2 miesiące	razem	9	10	7	2	4
	z zawieszeniem	8	8	7	2	3
3 miesiące	razem	10	10	9	7	9
	z zawieszeniem	1	2	4	3	5
4-5 miesięcy	razem	7	5	18	28	42
	z zawieszeniem	3	2	9	17	22
6 miesięcy	razem	11	7	33	41	69
	z zawieszeniem	7	4	27	28	30
7-11 miesięcy	razem	31	23	53	68	97
	z zawieszeniem	22	14	35	40	54
1 rok	razem	64	67	113	137	371
	z zawieszeniem	36	38	70	87	267
od 1 roku do 2 lat	razem	121	122	113	110	134
	z zawieszeniem	65	72	70	60	41
2 lata	razem	3 509	3 068	2 627	2 107	1 360
	z zawieszeniem	2 584	2 235	1 896	1 480	697
od 2 lat do 3 lat	razem	883	801	719	664	618
	z zawieszeniem	4	6	25	27	2
3 lata	razem	704	551	456	409	459
	z zawieszeniem	6	2	16	16	3
od 3 do 5 lat	razem	712	660	533	437	534
	z zawieszeniem	2	1	14	2	1
od 5 do 8 lat	razem	67	96	79	53	66
	z zawieszeniem	0	0	0	0	0
od 8 do 10 lat		10	8	9	3	12
od 10 lat do 15 lat		6	5	2	0	2
Kara mieszana (pozbawienie wolności + ograniczenie wolności)		•	•	•	51	478

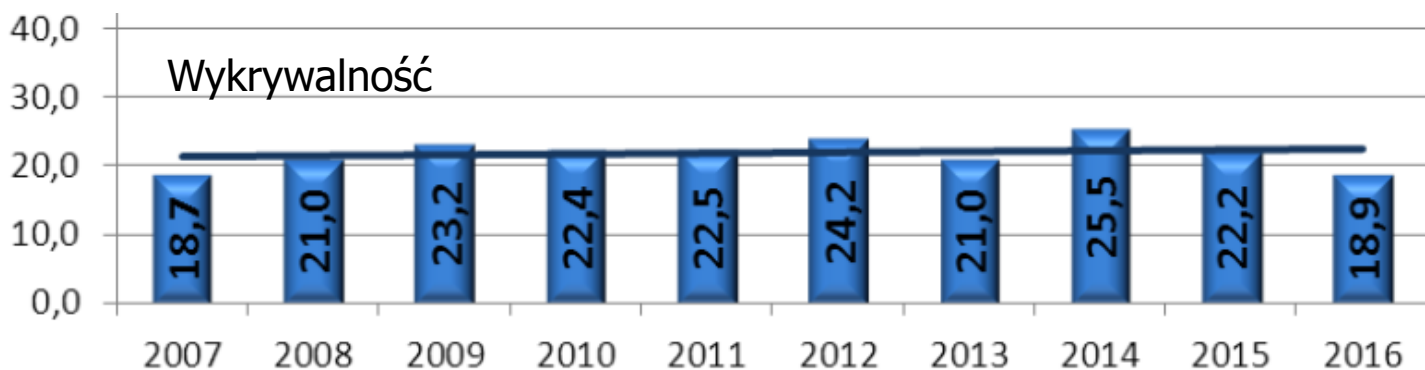
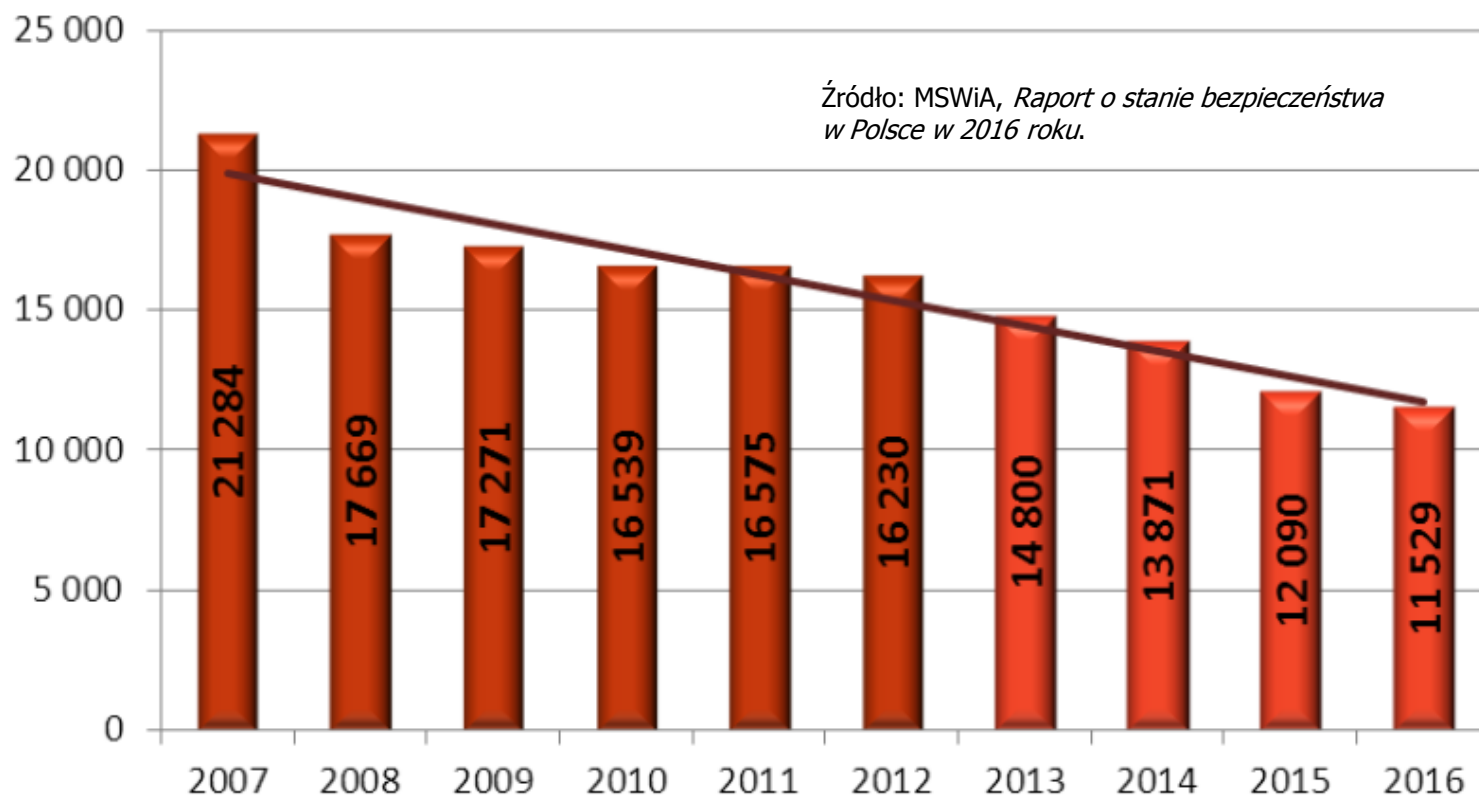
w tym pozbawienie wolności w wymiarze:



Rozbój (art. 280 kk)

Źródło: Ministerstwo Sprawiedliwości,
Statystyka sądowa, Prawomocne skazania
osób dorosłych 2012-2016.

Kradzieże samochodów w Polsce

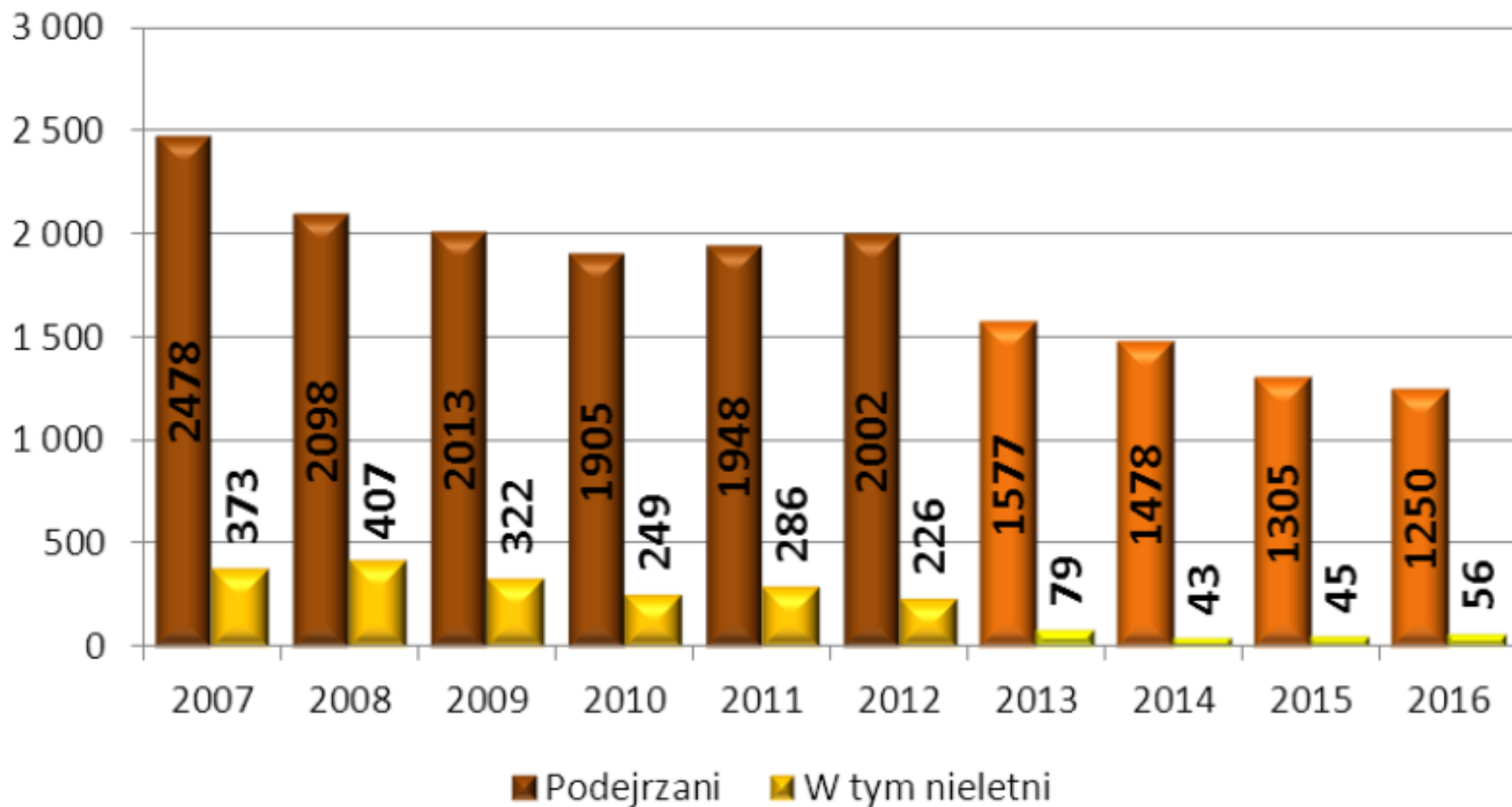


1999

84.855 liczba kradzieży

8,8% wskaźnik wykrycia

Liczba podejrzanych o kradzieże samochodów



Źródło: MSWiA, *Raport o stanie bezpieczeństwa w Polsce w 2016 roku*.

Przykładowe wyroki w sprawie kradzieży samochodów

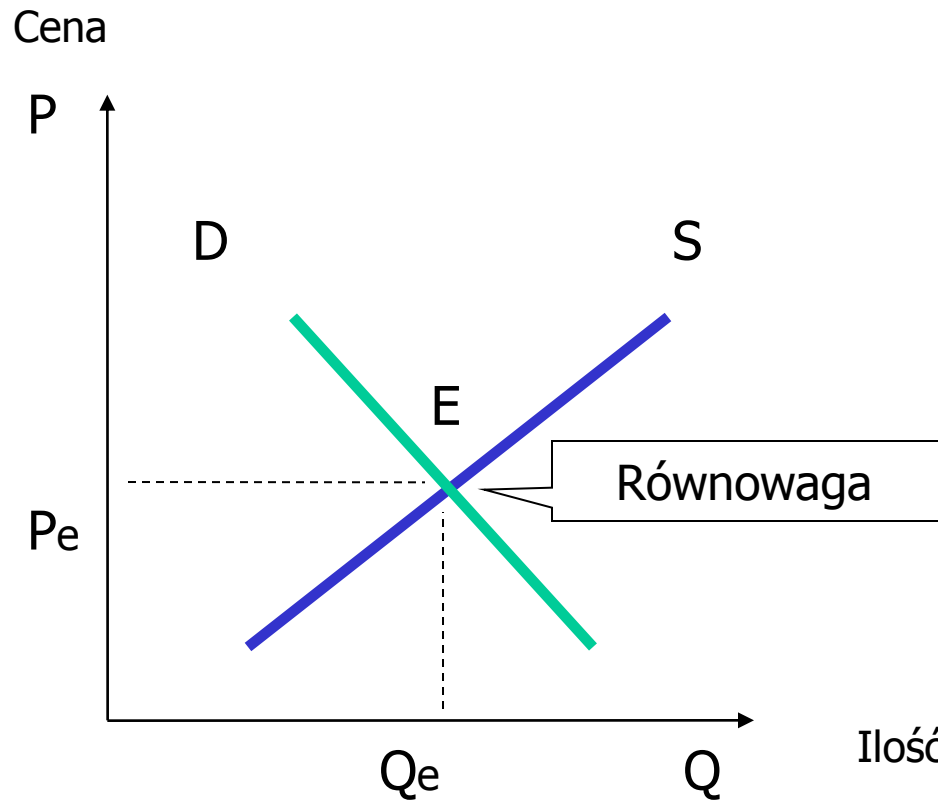
Centralne biuro Śledcze wraz z kołobrzeską i szczecińską policją rozbiła gang zajmujący się kradzieżą samochodów za naszą zachodnią granicą.

Grupa działała w przygranicznych landach w 2009 i 2010 roku. Mężczyźni w wieku od 29 do 35 lat kradli samochody różnych marek, a następnie na podstawie fałszywych dokumentów legalizowali auta w Polsce i sprzedawali je za wschodnią granicę. W Sądzie Okręgowym w Koszalinie zakończył się proces dwóch członków grupy.

Wyroki usłyszeli 32-letni Przemysław J. oraz 34-letni Jędrzej B. Wcześniej wyroki usłyszeli czterej inni członkowie grupy. Strona niemiecka przypisywała grupie kradzież około 60 aut. Ostatecznie udało się oskarżyć ich o kradzież niespełna 30 samochodów. Sąd zastosował nadzwyczajne złagodzenie kary. Przemysław J. opowiedział o tym, jak funkcjonowała grupa.

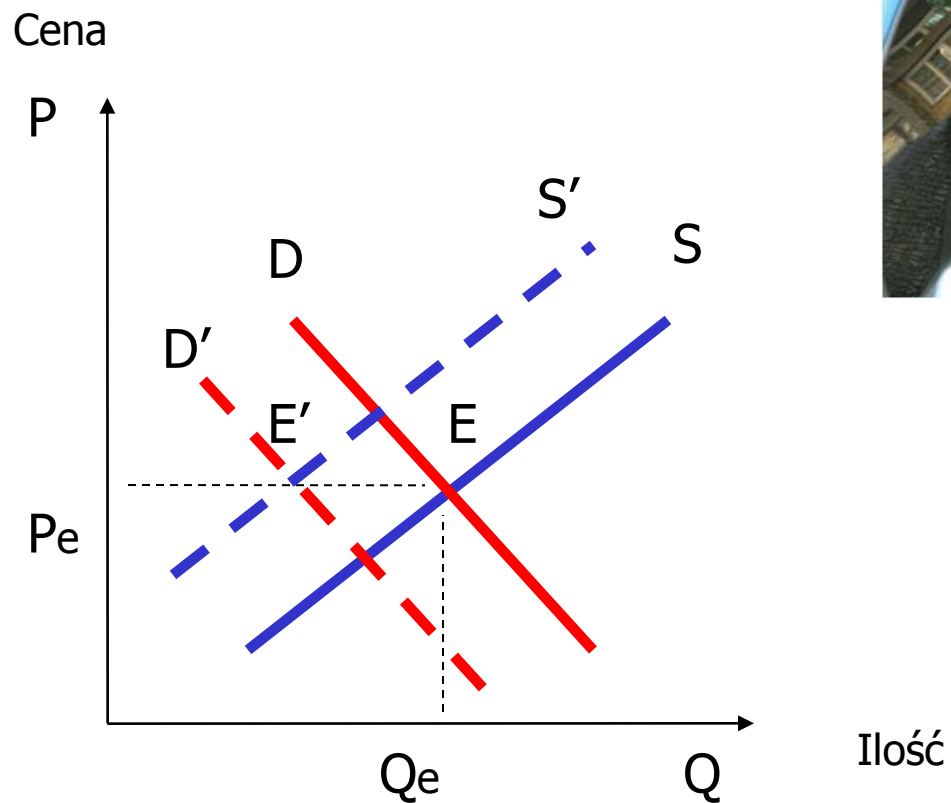
Dlatego też sąd skazał Przemysława J. na karę 11 miesięcy pozbawienia wolności w zawieszeniu na 5 lat i prawie 11 tysięcy złotych grzywny, a drugiego sądanego, Jędrzeja B. na półtora roku więzienia w zawieszeniu na 5 lat i niespełna 8 tysięcy złotych grzywny. Obaj mężczyźni zostali objęci dozorem kuratora.

Równowaga na rynku dóbr (np. jogurtu)



Prawo popytu – wraz ze wzrostem ceny danego dobra maleje zapotrzebowanie na nie.
Prawo podaży – wraz ze wzrostem ceny podaż danego dobra zwiększa się.

Równowaga na rynku przestępstw (np. kradzieże samochodów)



Motywy zabójstw w Polsce, 2013-2016

Zgodnie z ustaleniami Policji, sprawcy popełnionych w Polsce w 2013 roku zabójstw (w tym usiłowań) kierowali się następującymi motywami:

- 168 – motyw nieporozumień rodzinnych (w roku 2012: 168),
- 135 – motyw „inny”, np. chuligański, z zazdrości (200),
- 31 – motyw rabunkowy (57),
- 11 – motyw seksualny (7),
- 9 – na zlecenie (8),
- 197 – motyw nieustalony (142).

Zgodnie z ustaleniami Policji, sprawcy popełnionych w Polsce w 2014 roku zabójstw (w tym usiłowań) kierowali się następującymi motywami: 143 - motyw nieporozumień rodzinnych, 134 - motyw „inny”, np. chuligański, z zazdrości, 37 - motyw rabunkowy, 9 - porachunki przestępcze, 6 - motyw seksualny, 1 - na zlecenie, 199 - motyw nieustalony.

Zgodnie z ustaleniami Policji sprawcy popełnionych w Polsce w 2015 roku zabójstw (w tym usiłowań) kierowali się następującymi motywami: 135 – motyw nieporozumień rodzinnych, 118 – motyw „inny”, np. chuligański, z zazdrości, 43 – motyw rabunkowy, 8 – porachunki przestępcze, 6 – motyw seksualny, 4 – na zlecenie, 185 – motyw nieustalony.

Zgodnie z ustaleniami Policji sprawcy popełnionych w Polsce w 2016 roku zabójstw kierowali się następującymi motywami: 126 – motyw nieporozumień rodzinnych, 114 – motyw „inny”, np. chuligański, z zazdrości, 24 – motyw rabunkowy, 11 – porachunki przestępcze, 7 – na zlecenie, 4 – motyw seksualny, 181 – motyw nieustalony.

Zabójstwa

Jednostka podziału administracyjnego	Rok	Przestępstwa stwierdzone	Przestępstwa wykryte	% wykrycia
Polska	2017	513	501	97,1
Polska	2016	456	440	96,3
Polska	2015	495	471	94,6
Polska	2014	526	507	95,8
Polska	2013	574	549	95,0
Polska	2012	582	557	94,2
Polska	2011	662	637	94,7
Polska	2010	680	634	92,3
Polska	2009	763	721	92,8
Polska	2008	759	720	93,1
Polska	2007	848	815	93,4
Polska	2006	816	762	92,4
Polska	2005	837	771	90,6
Polska	2004	980	913	90,8
Polska	2003	1 039	934	87,5
Polska	2002	1 188	1 081	89,4
Polska	2001	1 325	1 171	87,5
Polska	2000	1 269	1 123	87,0
Polska	1999	1 048	903	85,7

Kary za zabójstwa

Art. 148 k.k.

§ 1. Kto zabija człowieka, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 8, karze 25 lat pozbawienia wolności albo karze dożywotniego pozbawienia wolności.

§ 2. Kto zabija człowieka: 1) ze szczególnym okrucieństwem, 2) w związku z wzięciem zakładnika, zgwałceniem albo rozbojem, 3) w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie, 4) z użyciem materiałów wybuchowych, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 12, karze 25 lat pozbawienia wolności albo karze dożywotniego pozbawienia wolności.

§ 3. Karze określonej w § 2 podlega, kto jednym czynem zabija więcej niż jedną osobę lub był wcześniej prawomocnie skazany za zabójstwo oraz sprawca zabójstwa funkcjonariusza publicznego popełnionego podczas lub w związku z pełnieniem przez niego obowiązków służbowych związanych z ochroną bezpieczeństwa ludzi lub ochroną bezpieczeństwa lub porządku publicznego.

§ 4. Kto zabija człowieka pod wpływem silnego wzburzenia usprawiedliwionego okolicznościami, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

Wymiar kary		2012	2013	2014	2015	2016
		w liczbach bezwzględnych				
Ogółem skazani za w/w przestępstwa		493	466	383	362	353
Grzywna samoistna	razem	0	0	0	0	0
	z zawieszeniem	0	0	0	0	0
Ograniczenie wolności	razem	0	0	0	0	0
	z zawieszeniem	0	0	0	0	0
Pozbawienie wolności	razem	355	364	294	292	265
	z zawieszeniem	1	4	2	2	0
4-5 miesięcy	razem	0	1	1	0	0
	z zawieszeniem	0	1	0	0	0
6 miesięcy	razem	1	0	0	0	0
	z zawieszeniem	0	0	0	0	0
7-11 miesięcy	razem	4	5	1	4	0
	z zawieszeniem	0	1	0	0	0
1 rok	razem	1	2	0	1	0
	z zawieszeniem	0	1	0	1	0
od 1 roku do 2 lat	razem	1	0	1	0	1
	z zawieszeniem	0	0	0	0	0
2 lata	razem	2	2	2	1	0
	z zawieszeniem	1	1	2	1	0
od 2 lat do 3 lat	razem	4	4	4	8	5
	z zawieszeniem	0	0	0	0	0
3 lata	razem	15	12	9	12	5
	z zawieszeniem	0	0	0	0	0
od 3 do 5 lat	razem	35	32	26	35	24
	z zawieszeniem	0	0	0	0	0
od 5 do 8 lat	razem	53	79	66	58	58
	z zawieszeniem	0	0	0	0	0
od 8 do 10 lat		73	61	65	59	49
od 10 lat do 15 lat		166	166	119	114	123
Kara mieszana (pozbawienie wolności + ograniczenie wolności)		•	•	•	0	0
25 lat pozbawienia wolności		99	77	66	64	68
Dożywotnie pozbawienie wolności		24	25	23	6	20

w tym pozbawienie wolności w wymiarze:



Kary za zabójstwo (art.148 kk)

Źródło: Ministerstwo Sprawiedliwości,
Statystyka sądowa, Prawomocne skazania
osób dorosłych 2012-2016.

Długość wyroków skazujących za różne przestępstwa w USA w latach 1960-1980*

Rok	Długość wyroku (mediana wyrażona w miesiącach)			
	Morderstwa	Gwałty	Napady rabunkowe	Włamania
1960	52	36	34	20
1970	42	35	30	16
1980	44	33	25	13
Zmiana 1960-1980	-15%	-8%	-26%	-35%

Źródło: Bureau of Justice Statistics, 1999.

Przestępstwa zgłoszone policji w USA w latach 1960-1980*

Rok	Rodzaj przestępstwa (wskaźnik na 100 tys. mieszkańców)					
	Ogółem	Morderstwa	Gwałty	Napady rabunkowe	Włamania	Kradzieże samochodów
1960	1037,9	5,1	8,7	49,6	457,4	179,2
1970	2740,6	7,8	18,3	171,5	1067,7	453,5
1980	5950,0	10,2	36,8	251,1	1684,1	502,2
Zmiana 1960-1980	+473%	+100%	+323%	+406%	+268%	+180%

Źródło: FBI, 1999.

Długość wyroków skazujących za różne przestępstwa w USA w latach 1980-1996*

Rok	Długość wyroku (mediana wyrażona w miesiącach)			
	Morderstwa	Gwałty	Napady rabunkowe	Włamania
1980	44	33	25	13
1990	70	43	30	15
1996	68	47	30	17
Zmiana 1980-1996	+54%	+42%	+20%	+31%

Źródło: Bureau of Justice Statistics, 1999.



Przestępstwa zgłoszone policji w USA w latach 1980-1998*

Rok	Rodzaj przestępstwa (wskaźnik na 100 tys. mieszkańców)					
	Ogółem	Morderstwa	Gwałty	Napady rabunkowe	Włamania	Kradzieże samochodów
1980	5950,0	10,2	36,8	251,1	1684,1	502,2
1990	5820,3	9,4	41,2	257,0	1235,9	657,8
1998	4592,6	6,3	34,1	165,6	855,2	455,2
Zmiana 1980- 1998	-22%	-38%	-7%	-34%	-49%	-9%

Źródło: FBI, 1999.

Funkcje kary więzienia

1. Odstraszanie

2. Izolacja

W latach 70-tych Rand Corporation przeprowadziła badania sondażowe w więzieniach w Texasie, Michigan i Californi. Zgodnie z wynikami tych badań mediana **liczby przestępstw popełnionych przez więźniów w ciągu roku przed aresztowaniem wyniosła 15**, podobne badania przeprowadzone w stanie Wisconsin w 1990 r. oraz badania w stanie New Jersey dały wynik 12 przestępstw (nie licząc przestępstw narkotykowych).

Badania Rand Corporation pokazały, że **60% byłych więźniów w Texasie w ciągu 3 lat od wypuszczenia na wolność trafia znowu do aresztu**, a 40% zostaje ponownie skazanych na więzienia.

Badania Bureau of Justice Statistics przeprowadzone w 22 stanach pokazały, że 69% młodych ludzi (w wieku 17-22) wypuszczonych w 1978 r. zostało znowu aresztowanych **w przeciągu 6 lat, po popełnieniu przeciętnie 13 nowych przestępstw**.